

60359 - چگونه بدون آن که زیانی به او برسد از «تعویذ» خلاص شود؟

سوال

یکی از کسانی که نزد پدرم کار می‌کرد، او را قانع کرده بود که مورد چشم زخم قرار گرفته و سنگی را به او داده و به او گفته بود آن را در جیبش بگذارد تا از چشم زخم در امان بماند. بعد از مدتی برایش برگه‌ای آورده که روی آن نوشته شده: ا ب ع د و زیر آن نوشته شده: الله الحامی و تعدادی کلمه نامفهوم دیگر و طلسم و خطوط درهم. ما می‌خواهیم از این تعویذ خلاص شویم چون نامشروع است اما روش صحیح دور انداختن طلسم بدون آن که زیانی متوجه ما شود را نمی‌دانیم. از شما خواهش می‌کنیم در این باره توضیح دهید.

پاسخ مفصل

الحمد لله.

چشم زخم چنان که پیامبر - صلی الله علیه وسلم - فرموده‌اند، حق است و راه در امان ماندن از آن رقیه شرعی و دعا‌های نبوی است نه تعویذهایی که دجالان و شعبده‌بازها می‌نویسند. برای شناخت حقیقت چشم زخم و راه‌های در امان ماندن از آن سوالات شماره (20954) و (11359) را ببینید.

ثانیا:

حمل سنگ یا تعویذ به قصد در امان ماندن از چشم زخم یا جادو در حکم آویزان کردن تمیمه وارد است که از آن نهی شده است. از عقیبة بن عامر جهنی - رضی الله عنه - روایت کرده که گروهی به نزد پیامبر - صلی الله علیه وسلم - آمدند پس با نه تن آنان بیعت کرد و با یکی بیعت نکرد. گفتند: ای رسول الله، با نه تن بیعت کردی و با یکی بیعت نکردی؟ فرمود: **تمیمه‌ای بر او بود پس او دستش را داخل کرد و آن را قطع کرد، آن‌گاه با وی بیعت کرد و سپس فرمود: هر کس تمیمه‌ای به خود آویزان کند شرک ورزیده است** به روایت احمد (۱۶۷۸۱) و آل‌بانی (السلسلة الصحيحة: ۴۹۲) آن را صحیح دانسته است.

امام احمد (۱۷۴۴۰) از عقیبة بن عامر - رضی الله عنه - روایت کرده که گفت: شنیدم رسول الله - صلی الله علیه وسلم - می‌فرمود: **هر کس تمیمه‌ای آویزان کرد، پس الله [کارش را] برایش تمام نکند، و هر کس ودعه آویزان کرد، الله برایش نگذارد** این حدیث را اربناووط در تحقیق مسند احمد حسن دانسته است.

ودعه: سنگ‌هایی است که از دریا برمی‌دارند و به هدف دفع چشم زخم آویزان می‌کنند.

خطابی - رحمه الله - می‌گوید: گفته می‌شود تمیمه مهره‌ای است که آن را آویزان می‌کردند و اعتقاد داشتند آفات را برمی‌گرداند.

بغوی - رحمه الله - می‌گوید: تائم جمع تمیمه است و آن مهره‌هایی است که عرب بر فرزندان خود آویزان می‌کردند تا به گمان خود از چشم‌زخم در امان بمانند و شرع آن را باطل اعلام کرد (التعريفات الاعتقادية: ۱۲۱).

قول صحیح‌تر از میان اقوال علما تحریم همه انواع تائم است حتی اگر قرآن باشد. مراجعه نمایید به سوال شماره (10543). اما آنچه مشتمل بر حروف و کلمات بی‌معنی است، بدون هیچ اختلافی حرام است و ترس این می‌رود که سحر یا یاری جستن از جن باشد.

ثالثاً:

روش‌هایی از تمیمه و سحر این است که اگر ریسمان آن - اگر ریسمان دارد - باز شود و اجزای آن از هم جدا شود و سپس با سوزاندن یا هر روش دیگری از بین برده شود؛ چرا که در حدیث زید بن ارقم - رضی الله عنه - آمده که گفت: **مردی از یهودیان بر پیامبر - صلی الله علیه وسلم - وارد می‌شد و ایشان او را امین می‌دانست، پس برای او ریسمانی گره زد و در چاه یکی از انصاریان انداخت و پیامبر - صلی الله علیه وسلم - به سبب آن چند روز بیمار بود.** [در حدیث عایشه - رضی الله عنها - آمده که شش ماه بیمار بود] پس دو ملائکه به عیادت او آمدند. یکی نزد سر ایشان و یکی کنار پاهای ایشان نشستند. **یکی گفت: می‌دانی بیماری‌اش چیست؟ گفت: فلانی که نزد وی وارد می‌شد برایش [ریسمانی] گره زده و در چاه فلان انصاری انداخته است، اگر کسی را به آن جا بفرستند و گره را بردارد آبش را زرد خواهد یافت.** آن‌گاه جبرئیل - علیه السلام - معوذتین را بر وی نازل کرد و گفت: **مردی از یهودیان تو را جادو کرده، و جادو در فلان چاه است.** ایشان علی - رضی الله عنه - را به آن‌جا فرستاد و دید که آبش زرد شده، پس آن گره را برداشت و آورد و امر کرد که گره باز شود و آیه را بخواند و او آیه را می‌خواند و آن را باز می‌کرد و هر گره‌ی که باز می‌شد احساس راحتی می‌کرد تا آن‌که درمان شد این روایت را **آلبانی در السلسلة الصحيحة (۶/ ۶۱۵) آورده و آن را به حاکم (۴/ ۴۶۰) و نسائی (۲/ ۱۷۲) و احمد (۴/ ۳۶۷) و طبرانی** ارجاع داده است.

شیخ ابن باز - رحمه الله - می‌گوید: نگاه می‌کند که ساحر چه کرده، مثلاً اگر دانست که او مقداری مو را در جایی قرار داده یا در شانه‌هایی قرار داده یا طوری دیگر، اگر دانست که آن را در فلان جا گذاشته این چیز را از بین می‌برد و آتش می‌زند و این‌گونه اثرش از بین می‌رود و آنچه ساحر می‌خواسته برطرف می‌شود (مجموع فتاوی و مقالات الشیخ ابن باز: ۸/ ۱۴۴).

خلاص شدن از برگه‌ای که همراه پدرتان است با پاره کردن و سوزاندن آن ممکن است. همچنین باید از آویزان کردن تمیمه و تعلق به آن توبه صورت گیرد.

والله اعلم.